

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Ορισμός, ζητήματα και τύποι διγλωσσίας & φωνολογική ανάπτυξη δίγλωσσων παιδιών
--	--

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Ιφιγένεια Δόση, Επ. Καθηγήτρια Αικατερίνη Φραγκοπούλου, Διδάκτορας Γλωσσολογίας ΕΚΠΑ
--------------------	---

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ορισμός, ζητήματα και τύποι διγλωσσίας & φωνολογική ανάπτυξη δίγλωσσων παιδιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- Να εξηγούν τη σημασία της διγλωσσίας και τις διαφορές της από την πολυγλωσσία.
- Να αναγνωρίζουν τα κοινωνικά, πολιτισμικά και γλωσσικά ζητήματα που προκύπτουν από τη διγλωσσία.
- Να περιγράφουν και να διαφοροποιούν τους διάφορους τύπους διγλωσσίας (όπως η κοινωνική, η ακαδημαϊκή κ.ά.).
- Να αναγνωρίζουν τα στάδια και τις διαδικασίες της φωνολογικής ανάπτυξης σε δίγλωσσα παιδιά.
- Να αναλύουν τις διαφορές και τις ομοιότητες στη φωνολογική ανάπτυξη ανάμεσα σε μονόγλωσσους και δίγλωσσους ομιλητές.
- Να εξετάζουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την φωνολογική ανάπτυξη των δίγλωσσων παιδιών, όπως η γλωσσική έκθεση και η κοινωνικοπολιτισμική τους κατάσταση.
- Να χρησιμοποιούν θεωρίες και μοντέλα φωνολογικής ανάπτυξης για να ερμηνεύσουν παρατηρήσεις και δεδομένα σχετικά με δίγλωσσα παιδιά.
- Να αναπτύσσουν εργαλεία και μεθόδους για την αξιολόγηση της φωνολογικής ικανότητας και των αναγκών των δίγλωσσων παιδιών.

Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>

Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στην έννοια της διγλωσσίας/ Ορισμός διγλωσσίας • Διαφορές μεταξύ διγλωσσίας και πολυγλωσσίας • Γλωσσικά, κοινωνικά και πολιτισμικά ζητήματα που σχετίζονται με τη διγλωσσία • Τύποι Διγλωσσίας • Ορισμός της φωνολογικής ανάπτυξης • Στάδια της φωνολογικής ανάπτυξης σε δίγλωσσα παιδιά • Διαφορές μεταξύ μονόγλωσσων και δίγλωσσων παιδιών • Παράγοντες που επηρεάζουν τη φωνολογική ανάπτυξη - Κύριες θεωρίες και μοντέλα • Μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης
--

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευομένους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευομένους
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i>	Γλώσσα: Ελληνική Διαμορφωτική Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εργασία

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

<ul style="list-style-type: none"> • De Angelis, G. (2007). Third or additional language. Clevedon, UK: Multilingual Matters. • Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), <i>Διγλωσσία:</i>
--

Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2476-7

- Grosjean, F. (1982). *Life with Two Languages*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Herdina, P., & Jessner, U. (2002). *A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Tsokalidou, R. (2005). Raising “Bilingual Awareness” in Greek Primary Schools. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 8(1), 48-61.
- Μητακίδου, Χρ. & Δανηλίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και Μάθηση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Απόψεις Εκπαιδευτικών. Στο Ντίνας, Κ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (επιμ.), *Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/ Ξένη - Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση*, Πρακτικά Συνεδρίου (σ. 453-465). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Σακελλαροπούλου, Ε. (2007). Διγλωσσία και τρόποι διαχείρισής της στην εκπαιδευτική πράξη. Στο Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού συνεδρίου ΠΕ.ΔΙ.ΕΚ Ηπείρου «Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση», Ιωάννινα 19-21 Οκτωβρίου 2007.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Μορφοσυντακτική & λεξιλογική ανάπτυξη δίγλωσσων παιδιών
--	---

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Αικατερίνη Φραγκοπούλου, Διδάκτορας Γλωσσολογίας ΕΚΠΑ Ελένη Κούκη, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ.
--------------------	--

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μορφοσυντακτική & λεξιλογική ανάπτυξη δίγλωσσων παιδιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>	
Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:	
<ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις βασικές αρχές της μορφοσυντακτικής και λεξιλογικής ανάπτυξης στα δίγλωσσα παιδιά. • Αναλύουν τις διαφορές και ομοιότητες στη γραμματική και λεξιλογική ανάπτυξη μεταξύ δίγλωσσων και μονόγλωσσων παιδιών. • Αναγνωρίζουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της μορφοσύνταξης και του λεξιλογίου σε δίγλωσσους μαθητές, όπως η γλωσσική κυριαρχία και η έκθεση στη γλώσσα. • Συγκρίνουν θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά ευρήματα σχετικά με τη μορφοσυντακτική και λεξιλογική ανάπτυξη των δίγλωσσων παιδιών. • Εφαρμόζουν γνώσεις από την ερευνητική βιβλιογραφία για να αξιολογούν γλωσσικά δεδομένα από δίγλωσσα παιδιά. • Σχεδιάζουν παρεμβάσεις για τη γλωσσική υποστήριξη δίγλωσσων παιδιών με στόχο την ενίσχυση της μορφοσυντακτικής και λεξιλογικής τους ανάπτυξης. 	
Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Εισαγωγή στη μορφοσυντακτική ανάπτυξη: Επισκόπηση της μορφοσυντακτικής ανάπτυξης σε δίγλωσσα παιδιά και οι διαφορές σε σχέση με μονόγλωσσα παιδιά.
- Λεξιλογική ανάπτυξη στα δίγλωσσα παιδιά: Η εξέλιξη του λεξιλογίου και οι ιδιαιτερότητες στη διγλωσσία.
- Παράγοντες που επηρεάζουν τη μορφοσυντακτική και λεξιλογική ανάπτυξη: Γλωσσική κυριαρχία, γλωσσική έκθεση, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και πολιτισμικές επιρροές.
- Συγκριτική ανάλυση θεωρητικών προσεγγίσεων: Διαφορετικά μοντέλα γλωσσικής ανάπτυξης και η εφαρμογή τους στη διγλωσσία.
- Ερευνητικά ευρήματα και γλωσσικά δεδομένα: Παρουσίαση ερευνών σχετικά με τη μορφοσυντακτική και λεξιλογική ανάπτυξη δίγλωσσων παιδιών.
- Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις: Σχεδιασμός παρεμβάσεων για τη βελτίωση της μορφοσύνταξης και του λεξιλογίου σε δίγλωσσους μαθητές.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i>	Γλώσσα: Ελληνική Διαμορφωτική Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εργασία

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

- De Angelis, G. (2007). Third or additional language. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), *Διγλωσσία:*

Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2476-7

- Grosjean, F. (1982). *Life with Two Languages*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Herdina, P., & Jessner, U. (2002). *A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Tsokalidou, R. (2005). Raising “Bilingual Awareness” in Greek Primary Schools. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 8(1), 48-61.
- Μητακίδου, Χρ. & Δανιηλίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και Μάθηση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Απόψεις Εκπαιδευτικών. Στο Ντίνας, Κ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (επιμ.), *Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/ Ξένη - Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση, Πρακτικά Συνεδρίου* (σ. 453-465). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Σακελλαροπούλου, Ε. (2007). Διγλωσσία και τρόποι διαχείρισής της στην εκπαιδευτική πράξη. Στο Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού συνεδρίου ΠΕ.ΔΙ.ΕΚ Ηπείρου «Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση», Ιωάννινα 19-21 Οκτωβρίου 2007.
- Δόση, Ι. (2016). Η ρηματική όψη σε δίγλωσσα παιδιά. Επίδραση γλωσσικών, γνωστικών και περιβαλλοντικών παραγόντων (Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Δόση, Ι. (2021). Η ανάπτυξη των τυπικών ορισμών λέξεων δίγλωσσων μαθητών Γυμνασίου: Μελέτη μίας διδακτικής παρέμβασης. Έρευνα στην Εκπαίδευση, 10(1), 65-78.
- Dosi, I. (2022). Breadth and depth of vocabulary knowledge in bilingual learners: evidence from a teaching intervention. In *New Trends in Applied Linguistics Research and Implementation*, Karpava, S. & Papadopoulos, I. (Eds.), pp. 93-113. Disigma Publications.
- Δόση, Ι. (2023). Η ανάπτυξη των μορφοσυντακτικών ικανοτήτων στο δίγλωσσο παιδί. Στον συλλογικό τόμο *Διγλωσσία: Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις*, Διακογιώργη, Κ., Σελίμης, Στ., Παπαδοπούλου, Δ., & Ανδρέου, Γ. (Επιμ.) (σελ. 117-139). Αθήνα: Gutenberg.
- Δόση, Ι., Σίσκου, Γ., Δούρου, Χ., Κούκη, Ε., (2023). Η ποιότητα της λεξιλογικής γνώσης δίγλωσσων μαθητών με διαφορετική γλωσσική κυριαρχία: η επίδραση της ποσότητας του λεξιλογίου και της εργαζόμενης μνήμης. *Ροδόπη* 3.
- Dosi, I., & Papadopoulou, D. (2020). The role of educational setting in the development of verbal aspect and executive functions: Evidence from Greek-German bilingual children. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 23(8), 964-980.
- Dosi, I., Papadopoulou, D., & Tsimpli I. M. (2016). Linguistic and cognitive factors in elicited imitation tasks: A study with mono- and biliterate Greek-Albanian bilingual children. In J. Scott & D. Waughtal (Eds.), *Proceedings of the 40th annual Boston University conference on language development* (pp. 101-115). Somerville, MA: Cascadilla Press.
- Dourou, C. & Dosi, I. (2021). One word, two definitions: A comparison of word definitional skills between monolingual and bilingual students. *Journal of Education and Practice*, 12(8), 1-11.
- Efsthathopoulou, P.N. (2007). The influence of second language learning on speech production by Greek English bilinguals. MA Thesis, University of Patras.
- Egger, E., Hulk, A., & Tsimpli, I. (2018). Crosslinguistic influence in the discovery of gender: The case of Greek-Dutch bilingual children. *Bilingualism: Language and Cognition*, 21(4), 694-709.
- El Euch, S. (2007). Concreteness and Language Effects in the Quality of Written Definitions in L1, L2 and L3, *International Journal of Multilingualism*, 4(3), 198-216.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Η ανάπτυξη της πραγματολογίας και του γραπτού λόγου δίγλωσσων παιδιών
--	---

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Κλισίλντα Λουμπόνια, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ. Ευγενία Καραδημούλα, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ.
--------------------	--

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ανάπτυξη της πραγματολογίας και του γραπτού λόγου δίγλωσσων παιδιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>	
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις βασικές αρχές της πραγματολογικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης του γραπτού λόγου σε δίγλωσσα παιδιά. • Αναγνωρίζουν και περιγράφουν τις διαφορές στη χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά επικοινωνιακά περιβάλλοντα από δίγλωσσα παιδιά. • Αξιολογούν τις πραγματολογικές ικανότητες και την ανάπτυξη του γραπτού λόγου σε δίγλωσσους μαθητές. • Συγκρίνουν την ανάπτυξη του γραπτού και προφορικού λόγου σε μονόγλωσσα και δίγλωσσα παιδιά. • Σχεδιάζουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που ενισχύουν την πραγματολογική ευαισθησία και τις δεξιότητες γραπτής έκφρασης δίγλωσσων μαθητών. • Εφαρμόζουν γλωσσικά δεδομένα για την κατανόηση των επιδράσεων της διγλωσσίας στην επικοινωνιακή ανάπτυξη. • Συμβάλλουν στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και πολυπολιτισμικού σχολικού περιβάλλοντος που προάγει την ανάπτυξη της πραγματολογίας και του γραπτού λόγου. 	
Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>

Ομαδική εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	
Λήψη αποφάσεων	
Αυτόνομη εργασία	
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στην πραγματολογία και τη σημασία της στην ανάπτυξη της γλώσσας. • Βασικές έννοιες της πραγματολογικής ανάπτυξης σε μονόγλωσσα και δίγλωσσα παιδιά. • Ανάλυση της επικοινωνιακής επάρκειας και των δεξιοτήτων πραγματολογίας σε δίγλωσσα παιδιά. • Σχέση μεταξύ διγλωσσίας και πραγματολογικών στρατηγικών: Πολιτισμικές και γλωσσικές διαφοροποιήσεις. • Η ανάπτυξη του γραπτού λόγου σε δίγλωσσα παιδιά: Στάδια και βασικά χαρακτηριστικά. • Παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του γραπτού λόγου στους δίγλωσσους μαθητές. • Συσχέτιση μεταξύ πραγματολογικής και γραπτής γλωσσικής ανάπτυξης. • Εκπαιδευτικές στρατηγικές για την ενίσχυση του γραπτού λόγου και της πραγματολογίας σε δίγλωσσα παιδιά. • Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για την υποστήριξη της πραγματολογικής ανάπτυξης και του γραπτού λόγου. • Μελέτη περιπτώσεων και πρακτικά παραδείγματα από δίγλωσσα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i></p>	<p>Γλώσσα: Ελληνική</p> <p>Διαμορφωτική</p> <p>Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής</p> <p>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p> <p>Γραπτή Εργασία</p>
---	---

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

<ul style="list-style-type: none"> • De Angelis, G. (2007). Third or additional language. Clevedon, UK: Multilingual Matters. • Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), <i>Διγλωσσία: Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις</i>. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2476-7 • Grosjean, F. (1982). Life with Two Languages. Cambridge, MA: Harvard University Press. • Herdina, P., & Jessner, U. (2002). A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics. Clevedon, UK: Multilingual Matters. • Tsokolidou, R. (2005). Raising “Bilingual Awareness” in Greek Primary Schools. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i>, 8(1), 48-61. • Μητακίδου, Χρ. & Δανιηλίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και Μάθηση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Απόψεις Εκπαιδευτικών. Στο Ντίνιας, Κ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (επιμ.), <i>Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/ Ξένη - Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση, Πρακτικά Συνεδρίου</i> (σ. 453-465). Θεσσαλονίκη: University Studio Press. • Σακελλαροπούλου, Ε. (2007). Διγλωσσία και τρόποι διαχείρισής της στην εκπαιδευτική πράξη. Στο Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού συνεδρίου ΠΕ.ΔΙ.ΕΚ Ηπείρου «Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση», Ιωάννινα 19-21 Οκτωβρίου 2007.
--

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή και Διγλωσσία
--	---

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Ελένη Περιστέρη, Αν. Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
--------------------	--

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή και Διγλωσσία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τις βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά της Αναπτυξιακής Γλωσσικής Διαταραχής (ΑΓΔ) και πώς αυτή επηρεάζει τη γλωσσική ανάπτυξη.
- Αναγνωρίζουν τα γλωσσικά χαρακτηριστικά της ΑΓΔ σε δίγλωσσα παιδιά.
- Συγκρίνουν τις επιδράσεις της ΑΓΔ σε μονόγλωσσα και δίγλωσσα παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη τις γλωσσικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις.
- Εφαρμόζουν κατάλληλες μεθόδους αξιολόγησης για τη διάγνωση της ΑΓΔ σε δίγλωσσα παιδιά.
- Σχεδιάζουν και εφαρμόζουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την υποστήριξη δίγλωσσων παιδιών με ΑΓΔ.
- Αναλύουν τη διαφορά μεταξύ γλωσσικής καθυστέρησης λόγω περιορισμένης γλωσσικής έκθεσης και ΑΓΔ.
- Ενισχύουν τις γνώσεις τους για τις σύγχρονες θεωρίες και έρευνες στον τομέα της ΑΓΔ και της διγλωσσίας.
- Αξιολογούν τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές επιπτώσεις της ΑΓΔ στα δίγλωσσα παιδιά και τον σχεδιασμό κατάλληλων στρατηγικών υποστήριξης.

Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή (ΑΓΔ)
 - Ορισμός και βασικά χαρακτηριστικά της ΑΓΔ.
 - Διαφορετικοί τύποι ΑΓΔ και οι επιπτώσεις τους στη γλωσσική ανάπτυξη.
- Διγλωσσία και γλωσσική ανάπτυξη
 - Ορισμός της διγλωσσίας και οι μορφές της.
 - Η σχέση μεταξύ διγλωσσίας και γλωσσικής ανάπτυξης.
- Αναγνωρίσιμα συμπτώματα και χαρακτηριστικά της ΑΓΔ σε δίγλωσσα παιδιά
 - Γλωσσικά και επικοινωνιακά χαρακτηριστικά.
 - Διαφορές μεταξύ μονόγλωσσων και δίγλωσσων παιδιών με ΑΓΔ.
- Αξιολόγηση της Αναπτυξιακής Γλωσσικής Διαταραχής
 - Μεθοδολογίες και εργαλεία αξιολόγησης.
 - Διαγνωστικά κριτήρια και διαδικασίες.
- Στρατηγικές παρέμβασης και υποστήριξης
 - Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για δίγλωσσα παιδιά με ΑΓΔ.
 - Προσαρμοσμένες διδακτικές πρακτικές και υλικά.
- Έρευνα και θεωρίες στον τομέα της ΑΓΔ και της διγλωσσίας
 - Σύγχρονες προσεγγίσεις και μελέτες περίπτωσης.
 - Κοινωνικές και πολιτισμικές παράμετροι που επηρεάζουν τη γλωσσική ανάπτυξη.
- Διαχείριση της ΑΓΔ σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
 - Στρατηγικές για τη συνεργασία με γονείς και ειδικούς.
 - Δημιουργία υποστηρικτικών και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακών περιβαλλόντων.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</p>	<p>Γλώσσα: Ελληνική</p> <p>Διαμορφωτική</p> <p>Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής</p> <p>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p> <p>Γραπτή Εργασία</p>
--	---

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

- Αρχοντή, Α. (2017). Ενδεικτικά προγράμματα παρέμβασης με επιστημονική τεκμηρίωση σε παιδιά με Ειδική Γλωσσική Διαταραχή. Στο Ράλλη, Α. Μ., & Παληκάρ, Ο. (Επιμ.), *Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή στα παιδιά και τους εφήβους: Θέματα οριοθέτησης, αξιολόγησης και παρέμβασης* (σσ. 119-140). Αθήνα: Gutenberg.
- Ασλάνογλου, Β. (2022). Δεξιότητες γραπτού λόγου σε παιδιά με αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή (Διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής. Βόλος.
- Dosi, I., Gavriilidou, Z. & Ch. Dourou, (2021), Definitional Skills of Learners with and without Developmental Language Disorder, *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, Vol. 20, No. 10,193-216, <https://doi.org/10.26803/ijlter.20.10.11>
- Dosi, I. & Z. Gavriilidou (2020), The Role of Cognitive Abilities in the Development of Definitions by Children with and Without Developmental Language Disorder, *Journal of Psycholinguistic Research*, <https://doi.org/10.1007/s10936-020-09711-w>
- Nair, V. KK., Clark, G.T., Siyambalapitiya, S., Reuterskiöld, C. (2023) Language intervention in bilingual children with developmental language disorder: A systematic review. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 58, 576–600.
- Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., Vamvakas, G., & Pickles, A. (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(11), 1247-1257. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12573>
- Norbury, C. F., Tomblin, J. B., & Bishop, D. V. (Eds.) (2008). *Understanding developmental language disorders: from theory to practice*. Psychology Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Αναπτυξιακή Δυσλεξία και Διγλωσσία
--	---

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Ανθή Δαυίδ, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ.
--------------------	-----------------------------------

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ορισμός, ζητήματα και τύποι διγλωσσίας & φωνολογική ανάπτυξη διγλωσσων παιδιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν τις βασικές έννοιες της αναπτυξιακής δυσλεξίας και της διγλωσσίας, καθώς και τις σχέσεις μεταξύ τους.
- Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά και τα συμπτώματα της αναπτυξιακής δυσλεξίας σε δίγλωσσα παιδιά.
- Συγκρίνουν τις γλωσσικές επιδόσεις διγλωσσων παιδιών με αναπτυξιακή δυσλεξία και μονόγλωσσων παιδιών με την ίδια διαταραχή.
- Αναλύουν τις επιδράσεις της διγλωσσίας στην ανάπτυξη της αναγνωστικής ικανότητας και της γραφής.
- Αξιολογούν μεθόδους παρέμβασης που είναι αποτελεσματικές για την υποστήριξη διγλωσσων μαθητών με αναπτυξιακή δυσλεξία.
- Σχεδιάζουν διδακτικές στρατηγικές για την αντιμετώπιση των αναγκών των διγλωσσων μαθητών με δυσλεξία.
- Δημιουργούν υποστηρικτικά μαθησιακά περιβάλλοντα που προάγουν την ισότιμη πρόσβαση στη μάθηση για όλους τους μαθητές.
- Εξετάζουν τις κοινωνικοπολιτισμικές παραμέτρους που επηρεάζουν τη διγλωσσία και την αναπτυξιακή δυσλεξία, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών και εκπαιδευτικών παραγόντων.

Γενικές Ικανότητες

Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Εισαγωγή στη Δυσλεξία
 - Ορισμός και χαρακτηριστικά της αναπτυξιακής δυσλεξίας.
 - Στατιστικά στοιχεία και επιπτώσεις στη μαθησιακή διαδικασία.
- Διγλωσσία: Έννοιες και Τύποι
 - Ορισμός και τύποι διγλωσσίας (ταυτόχρονη και διαδοχική).
 - Επιπτώσεις της διγλωσσίας στη γλωσσική ανάπτυξη.
- Σχέση Διγλωσσίας και Δυσλεξίας
 - Πώς η διγλωσσία επηρεάζει την αναγνωστική ικανότητα.
 - Συγκρίσεις γλωσσικών επιδόσεων δίγλωσσων και μονόγλωσσων παιδιών με δυσλεξία.
- Γλωσσικές Ανάγκες Δίγλωσσων Παιδιών με Δυσλεξία
 - Γλωσσικές στρατηγικές υποστήριξης για δίγλωσσους μαθητές.
 - Ανάλυση γλωσσικών επιδόσεων και ειδικών αναγκών.
- Διαγνωστικά Εργαλεία και Αξιολόγηση
 - Διαγνωστικά κριτήρια για την αναπτυξιακή δυσλεξία.
 - Εργαλεία αξιολόγησης γλωσσικών δεξιοτήτων σε δίγλωσσους μαθητές.
- Μέθοδοι παρέμβασης για την υποστήριξη δίγλωσσων μαθητών με δυσλεξία.
- Στρατηγικές διδασκαλίας που προάγουν τη γλωσσική ανάπτυξη.
- Σχεδίαση υποστηρικτικών μαθησιακών περιβαλλόντων για δίγλωσσους μαθητές με δυσλεξία.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευομένους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευομένους

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i></p>	<p>Γλώσσα: Ελληνική</p> <p>Διαμορφωτική</p> <p>Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής</p> <p>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p> <p>Γραπτή Εργασία</p>
---	---

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

- Βλάχου Κ. (2021). Διγλωσσία και Δυσλεξία: Προκλήσεις και Υποστηρικτικές Πρακτικές. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1(1), 13–23. <https://doi.org/10.12681/edusc.3364>
- Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), *Διγλωσσία: Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις*. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2476-7
- Dosi, I. (2023). The simple view of reading in light of effects of vocabulary and working memory in Greek-Turkish bilingual children with and without dyslexia. *International Journal of Research Studies in Education*, 12(6), 29-38. <https://doi.org/10.5861/ijrse.2023.37>
- Dosi, I. (2022). Decontextualized Language Skills in Children with Developmental Language Disorder and Developmental Dyslexia: Evidence from a Word Definition Task. *European Journal of Education and Pedagogy*, 3(5), 80–85. <https://doi.org/10.24018/ejedu.2022.3.5.399>
- Dosi, I. & Koutsipetsidou, E. C. (2019β). Measuring linguistic and cognitive abilities by means of a Sentence Repetition Task in children with Developmental Dyslexia and Developmental Language Disorder. *European Journal of Research in Social Sciences*, 7(4), 10-19.
- Goswami, U., Mead, N., Fosker, T., Huss, M., Barnes, L., & Leong, V. (2013). Impaired perception of syllable stress in children with dyslexia: A longitudinal study. *Journal of Memory and Language*, 69, 1-17.
- Shaywitz, B. A., Shaywitz, S. E., Pugh, K. R., Mencl, W. E., Fulbright, R. K., Skudlarski, P., & Gore, J. C. (2002). Disruption of posterior brain systems for reading in children with developmental dyslexia. *Biological Psychiatry*, 52(2), 101-110.
- Van Reybroeck, M. (2020). Grammatical Spelling and Written Syntactic Awareness in Children With and Without Dyslexia. *Frontiers in Psychology*, 11.
- Zhang, Z., & Peng, P. (2022). Reading real words versus pseudowords: A meta-analysis of research in developmental dyslexia. *Developmental Psychology*, 58(6), 1035-50.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος και Διγλωσσία
--	---

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Μαρία Ανδρέου, Επ. Καθηγήτρια
--------------------	-------------------------------

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος και Διγλωσσία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- Να ορίσουν τις ΔΑΦ και να αναγνωρίσουν τα βασικά τους χαρακτηριστικά και συμπτώματα.
- Να περιγράψουν πώς οι ΔΑΦ επηρεάζουν τη γλωσσική ανάπτυξη και τη χρήση της γλώσσας σε δίγλωσσους μαθητές.
- Να αξιολογούν τις ιδιαίτερες γλωσσικές ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι δίγλωσσοι μαθητές με ΔΑΦ.
- Να εφαρμόσουν διαγνωστικά εργαλεία για την αξιολόγηση γλωσσικών δεξιοτήτων και αναγκών σε παιδιά με ΔΑΦ.
- Να σχεδιάζουν εξατομικευμένες παρεμβάσεις και διδακτικές στρατηγικές που να υποστηρίζουν την γλωσσική ανάπτυξη και επικοινωνία των δίγλωσσων παιδιών με ΔΑΦ.
- Να αναγνωρίσουν πώς το πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον επηρεάζει τη γλωσσική ανάπτυξη και τις επικοινωνιακές δεξιότητες.
- Να παρακολουθούν και να αξιολογούν την πρόοδο των δίγλωσσων μαθητών με ΔΑΦ και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.
- Να ασκούν κριτική σκέψη σχετικά με τις υπάρχουσες θεωρίες και πρακτικές στον τομέα της γλωσσολογίας και των διαταραχών του αυτιστικού φάσματος.

Γενικές Ικανότητες

Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

<p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

● **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

<ul style="list-style-type: none"> • Βασικά χαρακτηριστικά ΔΑΦ • Η Σχέση Μεταξύ ΔΑΦ και Δίγλωσσίας <ul style="list-style-type: none"> - Πώς οι ΔΑΦ επηρεάζουν τη γλωσσική ανάπτυξη - Ιδιαιτερότητες στη γλωσσική ανάπτυξη δίγλωσσων παιδιών με ΔΑΦ • Αναγνώριση των γλωσσικών αναγκών σε δίγλωσσους μαθητές με ΔΑΦ • Γλωσσικές δυσκολίες και προκλήσεις • Διαγνωστικά εργαλεία για την αξιολόγηση γλωσσικών δεξιοτήτων • Μεθοδολογίες αξιολόγησης γλωσσικών αναγκών • Εξατομικευμένες παρεμβάσεις για δίγλωσσους μαθητές με ΔΑΦ • Διδακτικές στρατηγικές υποστήριξης

● **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i></p>	<p>Γλώσσα: Ελληνική</p> <p>Διαμορφωτική Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εργασία</p>

● **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

<ul style="list-style-type: none"> • Andreou M, Tsimpli IM, Durrleman S, Peristeri E. (2020). Theory of Mind, Executive Functions, and Syntax in Bilingual Children with Autism Spectrum Disorder. <i>Languages</i>, 5(4).67. https://doi.org/10.3390/languages5040067 • Andreou, M., & Skrimpa, V. (2022). Re-Examining Labels in Neurocognitive
--

Research: Evidence from Bilingualism and Autism as Spectrum-Trait Cases. *Brain Sciences*, 12(8). 1113. <https://doi.org/10.3390/brainsci12081113>

- Gonzalez-Barrero, A.M., & Nadig, A. (2018). Bilingual Children with Autism Spectrum Disorders: The Impact of Amount of Language Exposure on Vocabulary and Morphological Skills at School Age. *Autism Research* 11(12), 1667–1678. <https://doi.org/10.1002/aur.2023>
- Gonzalez-Barrero, A.M., & Nadig, A. (2019a). Brief Report: Vocabulary and Grammatical Skills of Bilingual Children with Autism Spectrum Disorders at School Age. *Journal of Autism Developmental Disorders* 49, 3888–3897. <https://doi.org/10.1007/s10803-019-04073-2>
- Gonzalez-Barrero, A.M. & Nadig, A.S. (2019b). Can Bilingualism Mitigate Set-Shifting Difficulties in Children With Autism Spectrum Disorders? *Child Development*, 90, 1043–1060. <https://doi.org/10.1111/cdev.12979>
- Green, D.W. (1998). Mental Control of the Bilingual Lexico-Semantic System. *Bilingualism. Language and Cognition*, 1(2), 67–81. <https://doi.org/10.1017/S1366728998000133>
- Peristeri, E., Baldimtsi, E., Andreou, M., & Tsimpli, I. M. (2020). The Impact of Bilingualism on the Narrative Ability and the Executive Functions of Children with Autism Spectrum Disorders. *Journal of Communication Disorders*, 85, 105999. <https://doi.org/10.1016/j.jcomdis.2020.105999>
- Peristeri, E., Baldimtsi, E., Vogelzang, M., Tsimpli, I. M., & Durrleman, S. (2021a). The Cognitive Benefits of Bilingualism in Autism Spectrum Disorder: Is Theory of Mind Boosted and by which Underlying Factors?. *Autism Research: Official Journal of the International Society for Autism Research*, 14(8), 1695–1709. <https://doi.org/10.1002/aur.2542>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ) και Διγλωσσία
--	--

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Κλισίλντα Λουμπόνια, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ. Ευγενία Καραδημούλα, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ.
--------------------	--

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ορισμός, ζητήματα και τύποι διγλωσσίας & φωνολογική ανάπτυξη διγλωσσων παιδιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,76	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	40 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>

<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα κλινικά χαρακτηριστικά και τα συμπτώματα της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητας. • Να αναλύουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ ΔΕΠ-Υ και γλωσσικής ανάπτυξης σε δίγλωσσους μαθητές. • Να αξιολογούν τις γλωσσικές ικανότητες των δίγλωσσων μαθητών με ΔΕΠ-Υ, αναγνωρίζοντας τις ειδικές ανάγκες και προκλήσεις τους. • Να χρησιμοποιούν κατάλληλα διαγνωστικά εργαλεία για την αξιολόγηση της γλωσσικής και γνωστικής ανάπτυξης σε παιδιά με ΔΕΠ-Υ. • Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν εξατομικευμένες διδακτικές στρατηγικές για την υποστήριξη δίγλωσσων μαθητών με ΔΕΠ-Υ. • Να αναγνωρίζουν τον ρόλο του κοινωνικοπολιτισμικού περιβάλλοντος στη γλωσσική ανάπτυξη και την εκπαίδευση των δίγλωσσων μαθητών με ΔΕΠ-Υ. • Να παρακολουθούν και να αξιολογούν την πρόοδο των μαθητών στην απόκτηση γλωσσικών δεξιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ΔΕΠ-Υ. • Να εφαρμόζουν κριτική σκέψη και αυτοκριτική αναλύοντας τις στρατηγικές παρέμβασης και αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται για δίγλωσσους μαθητές με ΔΕΠ-Υ.
--

Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>								
<table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> </table>	<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>		<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>							
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>							
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>							
	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>							

Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στη ΔΕΠ-Υ <ul style="list-style-type: none"> - Ορισμός και χαρακτηριστικά της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητας. - Στατιστικά στοιχεία και επιπτώσεις στη μαθησιακή διαδικασία. • Επικοινωνιακά και γλωσσικά προβλήματα που σχετίζονται με τη ΔΕΠ-Υ. • Επίδραση της ΔΕΠ-Υ στη γλωσσική ανάπτυξη και στις κοινωνικές δεξιότητες. • Διαγνωστικά εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης. • Προβλήματα διάγνωσης και οι προκλήσεις που παρουσιάζονται. • Εξειδικευμένες διδακτικές στρατηγικές για την υποστήριξη δίγλωσσων μαθητών με ΔΕΠ-Υ. • Δημιουργία προγραμμάτων παρέμβασης και υποστήριξης. <ul style="list-style-type: none"> - Εργαστήρια και πρακτική εφαρμογή των στρατηγικών παρέμβασης. - Συνεργασία με ειδικούς για την υποστήριξη των μαθητών. - Μέθοδοι παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου των μαθητών. - Ρόλος της ανατροφοδότησης και της συνεργασίας στην πρόοδο των μαθητών. - Ανάλυση και κριτική των στρατηγικών παρέμβασης και των αποτελεσμάτων τους. - Συζήτηση για τις τρέχουσες έρευνες και πρακτικές στον τομέα.
--

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i></p>	<p>Γλώσσα: Ελληνική</p> <p>Διαμορφωτική</p> <p>Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής</p> <p>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p> <p>Γραπτή Εργασία</p>
---	---

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

<ul style="list-style-type: none"> • Bialystok, E., Hawrylewicz, K., Wiseheart, M., & Toplak, M. (2017). Interaction of bilingualism and Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder in young adults. <i>Bilingualism (Cambridge, England)</i>, 20(3), 588–601. https://doi.org/10.1017/S1366728915000887 • Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), <i>Διγλωσσία: Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις</i>. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2476-7 • Grosjean, F. (1982). <i>Life with Two Languages</i>. Cambridge, MA: Harvard University Press. • Herdina, P., & Jessner, U. (2002). <i>A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics</i>. Clevedon, UK: Multilingual Matters. • Tsokalidou, R. (2005). Raising “Bilingual Awareness” in Greek Primary Schools. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i>, 8(1), 48-61. • Μητακίδου, Χρ. & Δανιηλίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και Μάθηση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Απόψεις Εκπαιδευτικών. Στο Ντίνας, Κ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (επιμ.), <i>Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/ Ξένη - Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση, Πρακτικά Συνεδρίου</i> (σ. 453-465). Θεσσαλονίκη: University Studio Press. • Σακελλαροπούλου, Ε. (2007). Διγλωσσία και τρόποι διαχείρισής της στην εκπαιδευτική πράξη. Στο Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού συνεδρίου ΠΕ.ΔΙ.ΕΚ Ηπείρου «Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση», Ιωάννινα 19-21 Οκτωβρίου 2007.
--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ Διγλωσσία και Εκπαιδευτικά συστήματα
--	--

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Λύδια Μίτιτς, Επ. Καθηγήτρια
--------------------	------------------------------

● **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διγλωσσία και Εκπαιδευτικά συστήματα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,84	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	42 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

● **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τους διαφορετικούς τύπους και ορισμούς της διγλωσσίας σε διάφορα εκπαιδευτικά συμφραζόμενα.
- Να αναλύουν κριτικά πώς τα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα προσαρμόζονται ή προβάλλουν προκλήσεις για τους δίγλωσσους μαθητές.
- Να εκτιμούν τις επιπτώσεις των εκπαιδευτικών πολιτικών στη δίγλωσση εκπαίδευση και να προσδιορίζουν βέλτιστες πρακτικές για την υποστήριξη των δίγλωσσων μαθητών.
- Να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν στρατηγικές διδασκαλίας και παρεμβάσεις που υποστηρίζουν τις γλωσσικές και ακαδημαϊκές ανάγκες των δίγλωσσων μαθητών.
- Να διερευνούν τους κοινωνικοπολιτισμικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη διγλωσσία σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων ταυτότητας και ένταξης.
- Να διενεργούν έρευνα σχετικά με την αποτελεσματικότητα προγραμμάτων δίγλωσσης εκπαίδευσης και να συμβάλλουν σε συνεχιζόμενες συζητήσεις στον τομέα.
- Να υποστηρίζουν δίκαιες εκπαιδευτικές ευκαιρίες για δίγλωσσους μαθητές και να προάγουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη της δίγλωσσίας στην κοινωνία

Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

<p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

● **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

<ul style="list-style-type: none"> ● Ορισμός και είδη διγλωσσίας ● Σημασία της διγλωσσίας στην εκπαίδευση ● Σύγκριση εκπαιδευτικών συστημάτων με βάση τη διγλωσσία ● Προγράμματα δίγλωσσης εκπαίδευσης σε διάφορες χώρες ● Γλωσσικές και πολιτισμικές προκλήσεις - Διαφορετικές ανάγκες διδασκαλίας ● Στρατηγικές διδασκαλίας για δίγλωσσους μαθητές ● Πολιτικές και Πρακτικές στην Εκπαίδευση ● Εκπαιδευτικές πολιτικές που επηρεάζουν τη δίγλωσση εκπαίδευση ● Βέλτιστες πρακτικές και προτάσεις πολιτικής

● **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευομένους</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευομένους</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i></p>	<p>Γλώσσα: Ελληνική</p> <p>Διαμορφωτική Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εργασία</p>

● **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

<ul style="list-style-type: none"> ● De Angelis, G. (2007). Third or additional language. Clevedon, UK: Multilingual Matters. ● Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), <i>Διγλωσσία: Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις</i>. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-
--

2476-7

- Grosjean, F. (1982). *Life with Two Languages*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Herdina, P., & Jessner, U. (2002). *A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Tsokolidou, R. (2005). Raising "Bilingual Awareness" in Greek Primary Schools. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 8(1), 48-61.
- Μητακίδου, Χρ. & Δανιηλίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και Μάθηση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Απόψεις Εκπαιδευτικών. Στο Ντίνας, Κ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (επιμ.), *Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/ Ξένη - Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση, Πρακτικά Συνεδρίου* (σ. 453-465). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Σακελλαροπούλου, Ε. (2007). Διγλωσσία και τρόποι διαχείρισής της στην εκπαιδευτική πράξη. Στο *Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού συνεδρίου ΠΕ.ΔΙ.ΕΚ Ηπείρου «Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση»*, Ιωάννινα 19-21 Οκτωβρίου 2007.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕ ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ Διγλωσσία, Ειδική Αγωγή & Νέες τεχνολογίες
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	Ελένη Κούκη, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ. Ανθή Δαυίδ, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ. Βασιλεία Κεσκινίδου, Υπ. Διδάκτορας Δ.Π.Θ.

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διγλωσσία, Ειδική Αγωγή & Νέες τεχνολογίες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. αναγράψτε τις συνολικές ώρες διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων</i>	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	4 ώρες	1,84	
Μελέτη της βιβλιογραφίας	42 ώρες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της θεματικής ενότητας μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>	
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τους τύπους και τις διαστάσεις της διγλωσσίας σε σχέση με την ειδική αγωγή. • Αναλύουν πώς η διγλωσσία επηρεάζει τη μαθησιακή διαδικασία και τις ανάγκες των μαθητών με ειδικές ανάγκες. • Αξιολογούν και προτείνουν ψηφιακά εργαλεία και τεχνολογίες που υποστηρίζουν τη διδασκαλία και την εκμάθηση σε δίγλωσσες ρυθμίσεις. • Δημιουργούν και προγραμματίζουν εκπαιδευτικές στρατηγικές που ενσωματώνουν τη διγλωσσία και τις νέες τεχνολογίες για την υποστήριξη μαθητών με ειδικές ανάγκες. • Αναλύουν τις γλωσσικές και πολιτισμικές προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι δίγλωσσοι μαθητές στην ειδική αγωγή. • Εξετάζουν την αποτελεσματικότητα διαφόρων μεθόδων διδασκαλίας και τεχνολογιών στην προώθηση της γλωσσικής και μαθησιακής ανάπτυξης των δίγλωσσων μαθητών. 	
Γενικές Ικανότητες <i>Σημειώστε γενικές ικανότητες που αποκτά ο εκπαιδευόμενος σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Η επίδραση της διγλωσσίας στη μαθησιακή διαδικασία.
- Ειδικές ανάγκες και γλωσσικές δυσκολίες.
- Ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές για τη διδασκαλία.
- Καινοτόμες προσεγγίσεις στην εκμάθηση.
- Εκπαιδευτικές Στρατηγικές για Δίγλωσσους Μαθητές
- Σχεδίαση και εφαρμογή διδακτικών παρεμβάσεων.
- Οργάνωση μαθησιακών δραστηριοτήτων.
- Αξιολόγηση και Πολιτική
- Αξιολόγηση μεθόδων και εργαλείων διδασκαλίας.
- Προτάσεις για εκπαιδευτική πολιτική και πρακτική.
- Πρακτική Εφαρμογή και Μελέτες Περίπτωσης
- Μελέτες περίπτωσης και ανάλυση πραγματικών σεναρίων.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους εκπαιδευόμενους.</i>	Γλώσσα: Ελληνική Διαμορφωτική Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εργασία

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

- De Angelis, G. (2007). Third or additional language. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Διακογιώργη, Κ. Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., & Γ. Ανδρέου (Επιμ.), *Διγλωσσία:*

Γλωσσική ανάπτυξη και εκπαιδευτικές προεκτάσεις. Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2476-7

- Grosjean, F. (1982). *Life with Two Languages*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Herdina, P., & Jessner, U. (2002). *A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Tsokalidou, R. (2005). Raising “Bilingual Awareness” in Greek Primary Schools. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 8(1), 48-61.
- Μητακίδου, Χρ. & Δανηλίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και Μάθηση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Απόψεις Εκπαιδευτικών. Στο Ντίνας, Κ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (επιμ.), *Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/ Ξένη - Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση, Πρακτικά Συνεδρίου* (σ. 453-465). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Σακελλαροπούλου, Ε. (2007). Διγλωσσία και τρόποι διαχείρισής της στην εκπαιδευτική πράξη. Στο Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού συνεδρίου ΠΕ.ΔΙ.ΕΚ Ηπείρου «Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση», Ιωάννινα 19-21 Οκτωβρίου 2007.